

vårdalnytt

INFORMATION FRÅN VÅRDALSTIFTELSEN

NR 1/2008

Vårdalstiftelsens
verksamhetsberättelse
— 2007 —

Svensk sjukvård förebild för Kina

Kinesiskt system för konkurrens värt att ta efter?

Inom ramen för Vårdalinstitutet planeras nu en utveckling av samarbetet mellan svensk och kinesisk sjukvård och medicinsk forskning. Det finns stora skillnader mellan de båda länderna vad gäller finansiering, organisation och strategier för behandling. I Kina konkurrerar till exempel sjukhusen öppet med varandra.

Text: Mikael Propst

Efter utbildningsminister Leijonborgs med fleras resa till Kina förra året väcktes intresset hos Pekings universitet för att bland annat studera demografiska populationsfrågor i Sverige. I december var sedan en kinesisk delegation här och träffade då bland andra Ingalill Rahm Hallberg, professor vid medicinska fakulteten vid Lunds universitet och chef för Vårdalinstitutet.

– Vi diskuterade vilka gemensamma intressen vi har i forskningshänseende. Jag har nu ett avtal om äldreomsorg och äldrevård, som jag har landat i Vårdalinstitutets styrelse. Pekings universitet kommer att skicka hit post doc-forskare som är intresserade av vårt system för stöd i hemmet för gamla och svårt sjuka, säger Ingalill Rahm Hallberg.

– De som var här i december blev helt chockade av vårt ”särskilt boende”; att vården inte var en fråga om en persons ekonomi utan en fråga om hur nedsatt den vårdbehövandes funktionsförmåga är. De fick också en chock över att se hur pass stolt vår personal är över att jobba med gamla och svårt sjuka. I Kina är det inte så.

Chunyi Gu och Li Huang, barnmorskor från Red House Hospital i Shanghai, var i Sverige i några månader i syfte att studera bland annat kvinnosjukvården och förlossningsvården på sjukhus och mödravårdskliniker i Malmö och Lund.

Stärker sjukhusets konkurrenskraft

Ingalill Rahm Hallberg reste 2004 tillsammans med kollegor till regionen Fudan och universitetssjukhuset Red House Hospital i Shanghai, som är ett kvinnosjukhus. Den lokale sjukhuschefen tog omedelbart kontakt med gruppen och undrade över om Sverige

kunde ta emot deras sjuksköterskor som ville vidareutbilda sig.

– Detta är ett sätt att stärka sjukhusets konkurrenskraft – alla sjukhus i Kina utvärderas och får en kvalitetsstämpel beroende på hur duktiga man är. Därför satsar man på både sina läkare och sjuksköterskor.

Året därefter kom därför två sjuksköterskor, som jobbar inom förlossningsvården, hit för att under tre månader lära sig mer om hur vi i Sverige arbetar inom kvinnosjukvården. I Kina har de, direkt efter grundskolan, fem års utbildning till sjuksköterskor men ingen specialisering till barnmorskor vilket krävs i Sverige. Ingalill Rahm Hallberg åkte senare till Shanghaisjukhuset igen och höll föreläsningar för hundratals personer samt ett föredrag på Fudanuniversitetet. Förra året anordnade hon dessutom en workshop på vardera stället tillsammans med fyra läkare och fyra sjuksköterskor från Sverige. Teman då var åldrande, kroniska sjukdomar samt sjukdomar inom obstetrik och gynekologi.

Stor skillnad mellan länderna

Nyligen var en andra omgång med två kinesiska sjuksköterskor här, Chunyi Gu och Li Huang, som en tid studerat bland annat kvinnosjukvården och förlossningsvården på sjukhus och mödravårdskliniker i exempelvis Malmö och Lund.

– De får sedan högre befattningar när de återvänder. Red House Hospital betalar deras resa och uppehälle. Vi står bara för våra egna arbetskostnader. Utbytet ger input och är livgivande för oss! säger Ingalill Rahm Hallberg.

Chunyi Gu och Li Huang har, likom sina föregångare, uppdraget att skriva en rapport om det svenska sjukvårdssystemet. De skriver om chefs-sjuksköterskans arbete, sjuksköterske- och barnmorskeutbildningarna samt organisationsfrågor och jämför Sverige med Kina.

När Vårdalnyttnytt träffar dem framgår att skillnaden mellan länderna är stor; att barnmorskorna i Kina enbart arbetar med förlossningar, inte på barnavårdscentraler och inte med hemsjukvård. Och att alla babykontroller utförs på sjukhus.

Shanghai skyline.

I deras hemland arbetar läkare och sjuksköterskor i åtskilda arbetsgrupper. I Sverige är det som bekant teamarbete, där läkare och sjuksköterskor exempelvis gör gemensamma ronder.

Kinesiskorna gjorde en annan intressant iakttagelse, utan att för den skull lägga in någon värdering i detta: i Sverige fokuserar chefs-sjuksköterskan mest på pappersarbete och budget, medan hon i Kina koncentrerar sig på patienten och ansvarar för svårare fall.

Medikaliserad syn på graviditet

På Red House Hospital är det hela 40 procent av kvinnorna som väljer att föda med kejsarsnitt. Motsvarande siffra för Lunds universitetssjukhus är 6 procent. Deras egen förklaring är att de gravida i Kina ges denna valmöjlighet och att smärtlindring inte är så väl etablerad. Personalen har heller inte, som i Sverige, särskilt avsatt tid för att förbereda föräldrarna inför förlossning.

– Enbarnspolitikerna har lett till en medikaliserad syn på graviditet. Man bestämmer ofta födelsetiden. Det är en fundamental skillnad i förhållningen och en kulturell skillnad mot Sverige där vi gärna ser ett mer naturligt förlopp och egenvård, kommenterar Ingalill Rahm Hallberg.

Ytterligare en skillnad är att den svenska kvinnan kan välja mellan olika ställningar att föda på. I Kina är det ryggläge som gäller och inget annat, vilket är enklast för personalen. Lite oväntat kanske så används inte aku-

punktur som smärtlindringsmetod, trots att metoden ju kommer därifrån. Detta faktum och vår användning av sterila, smärtlindrande kvaddlar är exempel på saker som Chunyi Gu och Li Huang tycker är intressanta att berätta om i hemlandet.

Goda exempel i Sverige

Det finns fler goda exempel i Sverige som de vill att Kina ska ta efter: uppgradera sjuksköterskeutbildningarna till bachelor-nivå och utvidga forskningsbasen, öka karriärmöjligheterna för sjuksköterskor och deras inflytande, återinför särskild utbildning till barnmorskor och inför teamwork som modell både på avdelningarna och i utbildningarna för läkar- och sjuksköterskestudenter. Kinesiskorna är också imponerade av att patienten står i fokus och den höga grad av decentralisering som råder på svenska sjukhus.

Ingalill Rahm Hallberg skriver nu på ett förslag på hur det framtida samarbetet kan se ut. Tanken är att både Lund och Shanghai ska skicka läkare och sjuksköterskor i team till varandra för ett utbyte där Vårdalinstitutet är navet.

– Man lär sig mycket av en annan kultur. Deras sjukvård finansieras av försäkringar och sjukhusen går med vinst. I Shanghai har de ett stort patientunderlag på 20 miljoner och vi kan se hur modern teknik fungerar i stor skala. Vi ser vad vi ska undvika och vad vi bör ta efter.